

شماره: ۳۴۲/۹۳۴۶

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۲/۱۲

پیوست:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

عطف به نامه شماره ۱۰۲/۳۵۵۸۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ و پیرو نامه شماره ۳۴۲/۱۰۶۷۲۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ طرح اصلاح قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری که مورد ایراد آن شورا قرار گرفته بود و مجلس شورای اسلامی در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی و ماده (۲۰۰) قانون آیین نامه داخلی بر مصوبه قبلی خود در مواد (۱۰) و (۴۴) مصوبه اصرار ورزید و عدم تصویب این دو ماده طی نامه شماره ۱۰۳۶۹۰/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام اعلام گردید، با توجه به ارتباط حکمی برخی از مواد مصوبه با موادی که به تصویب آن مجمع نرسیده است و لزوم اصلاح مواد متناظر آنها، مواد مزبور مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نهایتاً در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۰ اصلاحات لازم به شرح پیوست به تصویب رسید.

محمدباقر قالیباف

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۱۵/ ۳۲ ۵۷۸

تاریخ ثبت: ۱۴۰۲ / ۲ / ۱۳

کد پرونده:

ساعت ورود:

طرح اصلاح قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری

ماده ۱- ....

ماده ۱۰- در بند (۳) ماده (۱۰) قانون، عبارت «بند (۱)» به عبارت «بند (۱) و تبصره (۴) این ماده» اصلاح و تبصره (۱) ماده (۱۰) قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره (۲) ماده مذکور ابقاء و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۳) و (۴) به آن الحاق می‌شود:

تبصره ۱- رسیدگی به دعاوی مطالبه خسارت در صلاحیت دادگاه عمومی است. لیکن در مواردی که مطالبه خسارت ناشی از تخلف در اجرای وظایف قانونی و اختصاصی یا ترک فعل از انجام وظایف مذکور از سوی واحدهای دولتی یا دستگاههای مذکور در بندهای (۱) و (۲) و تبصره (۴) این ماده و مأمورین واحدها و دستگاههای یادشده باشد، موضوع در دیوان عدالت اداری مطرح و شعبه دیوان ضمن رسیدگی به احراز وقوع تخلف نسبت به اصل مطالبه خسارت و تعیین خسارت‌وارده اقدام نموده و حکم مقتضی صادر می‌نماید.

تبصره ۳- رسیدگی به شکایات و اعتراضات اشخاص حقیقی و حقوقی از وقوع تخلف و عدم رعایت قوانین و مقررات در مراحل انعقاد قرارداد توسط دستگاههای اجرائی در صلاحیت شعب دیوان عدالت اداری است، لیکن رسیدگی به دعاوی ناشی از اجرای قرارداد فی مابین طرفین در صلاحیت دیوان نیست.

تبصره ۴- رسیدگی به تظلمات نسبت به مصوبات و تصمیمات یا اقدامات دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی و دانشگاه آزاد اسلامی در صلاحیت دیوان عدالت اداری است.

با توجه به اینکه اصرار مجلس درخصوص تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در ماده (۱۰) مصوبه:

۱- در صدر ماده، عبارت «در بند (۳) ماده (۱۰) قانون، عبارت «بند (۱)» به عبارت «بند (۱) و تبصره (۴) این ماده» اصلاح و «حذف و عبارت «دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۳) و (۴)» به عبارت «یک تبصره به عنوان تبصره (۳)» اصلاح می‌شود.

۲- در تبصره (۱) اصلاحی، عبارت «و تبصره (۴)» حذف می‌شود.

۳- تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون حذف می‌شود.

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۳- ماده (۱۴) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۱۴- در موارد اختلاف در صلاحیت، بین شعب بدوی و تجدیدنظر، رأی شعبه تجدیدنظر و در موارد اختلاف در صلاحیت بین شعب و هیأت تخصصی، نظر هیأت تخصصی و در موارد اختلاف بین شعب و هیأت عمومی، نظر هیأت عمومی متبع است.

با توجه به اینکه اصرار مجلس در خصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در ماده (۱۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۱۳) مصوبه عبارت «در موارد اختلاف در صلاحیت بین شعب و هیأت تخصصی، نظر هیأت تخصصی و» حذف می‌شود.

تبصره- .....

ماده ۱۴- ...

ماده ۱۵- به ماده (۱۶) قانون سه تبصره به عنوان تبصره‌های (۳)، (۴) و (۵)

به شرح زیر الحاق می‌شود:

تبصره ۳- ...

تبصره ۴- دستگاهها و مأمورین موضوع بندهای (۱) و (۳) و تبصره (۴)

ماده (۱۰) این قانون مکلفند هرگونه تصمیم و اقدام قطعی خود را که در مورد

اشخاص ذی نفع اتخاذ می نمایند، به آنها ابلاغ کنند. در مواردی که اشخاص ذی نفع تقاضای انجام امر اداری یا خودداری از انجام آن را از دستگاههای مذکور دارند، ابتدا باید تقاضای خود را به دستگاه مربوط ارائه دهند و آن دستگاه مکلف است ضمن ثبت درخواست و ارائه رسید، حداکثر ظرف سه ماه به صورت کتبی پاسخ قطعی را (نفیاً یا اثباتاً) به ذی نفع ابلاغ نماید مگر اینکه در سایر قوانین ظرف زمانی معینی برای پاسخ گویی دستگاهها و مأمورین مذکور مشخص شده باشد یا فوریت موضوع، اقتضای زمان کوتاه تری را داشته باشد.

چنانچه با انقضای مهلت مذکور، آن دستگاه از ابلاغ پاسخ مقتضی خودداری نماید، ذی نفع می تواند با رعایت مواعد مذکور در تبصره (۳) این ماده از زمان انقضای مهلت پاسخ و معاذیر قانونی یا شرعی، در دیوان طرح شکایت کند.

عدم پاسخگویی و استنکاف از ثبت درخواست و ارائه رسید به اشخاص متقاضی، تخلف اداری محسوب می شود و چنانچه شاکی خواسته خود را از طریق اظهارنامه قانونی یا طرق قابل اثبات دیگری به دستگاه ذی ربط ارسال نموده باشد، مبدأ محاسبه مهلت مقرر از زمان وصول این درخواست می باشد.

تبصره ۵- تصمیمات و اقدامات دستگاهها و مأموران موضوع بندهای (۱) و (۳) و تبصره (۴) ماده (۱۰) این قانون که قبل از لازم الاجرا شدن این قانون به ذی نفع ابلاغ یا اعلام شده و یا وی به هر نحوی از آن اطلاع یافته و تا تاریخ مذکور نسبت به آن تصمیم یا اقدام در دیوان طرح شکایت ننموده است، ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، قابل شکایت در دیوان می باشد. در صورتی که احراز شود شخص ذی نفع، معاذیر قانونی یا شرعی داشته است، مدت زمان معذوریت به مهلت مذکور در این تبصره، اضافه می شود.

با توجه به اینکه اصرار مجلس در خصوص تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص

مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در تبصره‌های (۴) و (۵) الحاقی به ماده (۱۶) قانون، موضوع ماده (۱۵) مصوبه، عبارت «و تبصره (۴)» حذف می‌شود.

ماده ۱۶- ...

ماده ۴۴- ماده (۸۴) قانون و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۸۴- اتخاذ تصمیم در هیأت‌های تخصصی به شرح زیر و با نظر اکثریت اعضای حاضر انجام می‌شود:

الف- رسیدگی به دادخواست ابطال مصوبات موضوع ماده (۱۲) این قانون:
۱- در صورتی که موضوع شکایت را غیرقابل طرح یا خارج از صلاحیت‌های مقرر در ماده (۱۲) این قانون تشخیص دهد، قرار مقتضی صادر می‌نماید.
۲- چنانچه مصوبه را به علت مغایرت آن با جهات مذکور در ماده (۱۲) این قانون قابل ابطال تشخیص دهد، حکم به ابطال مصوبه و در غیر این صورت حکم به رد شکایت صادر می‌کند.
تبصره- در خصوص آرای موضوع این جزء، حکم ماده (۹۴) این قانون قابل اعمال است.

ب- رسیدگی به درخواست ایجاد رویه و وحدت رویه موضوع بندهای (۲) و (۳) ماده (۱۲) این قانون:

در این موارد هیأت تخصصی موظف است پس از رسیدگی به موضوع، حسب مورد در خصوص وجود تشابه یا تعارض بین آرای صادره و همچنین رأی صحیح، اعلام نظر کرده و پرونده را جهت اتخاذ تصمیم به هیأت عمومی ارسال کند.

پ- رسیدگی به درخواست اعمال ماده (۹۱) این قانون نسبت به آرای هیأت تخصصی و یا هیأت عمومی:

در این موارد هیأت تخصصی پس از رسیدگی به موضوع، نظریه خود را جهت اتخاذ تصمیم به هیأت عمومی ارسال می‌کند.

تبصره- رئیس دیوان می‌تواند علاوه بر موارد فوق در ارتباط با موضوعات تخصصی مربوط نسبت به اخذ نظریه مشورتی از هیأت‌های تخصصی اقدام نماید.

ت- هر هیأت تخصصی متشکل از حداقل پانزده نفر عضو از میان قضات دیوان می‌باشد که با حضور حداقل دوسوم اعضاء رسمیت می‌یابد و ملاک در صدور رأی، نظر اکثریت اعضای حاضر در جلسه می‌باشد و عضویت قضات دیوان در هریک از هیأت‌های تخصصی با توجه به تجربه و آشنایی آنها با حوزه تخصصی مربوط انجام می‌شود.

با توجه به اینکه اصرار مجلس در خصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، ماده (۴۴) مصوبه به شرح زیر اصلاح می‌شود.

ماده ۴۴- در تبصره (۲) ماده (۸۴) قانون عبارت «موضوع جهت اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال می‌شود. نظر فقهای شورای نگهبان برای هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی لازم‌الاتباع است.» به عبارت «مطابق ماده (۸۷) این قانون عمل می‌شود.» اصلاح می‌گردد.

ماده ۴۵- ...

ماده ۴۶- ماده (۸۷) قانون به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۸۷- در صورتی که مصوبه‌ای به لحاظ مغایرت با موازین شرعی برای رسیدگی مطرح باشد، موضوع به ترتیب زیر جهت اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال می‌شود:

۱- ...

۲- در صورتی که مصوبه‌ای به لحاظ مغایرت با موازین شرع و سایر جهات، برای رسیدگی مطرح باشد، ابتدا موضوع از لحاظ مغایرت مصوبه با جهاتی غیر از مغایرت با موازین شرع، در دیوان مورد رسیدگی قرار می‌گیرد و دیوان نسبت به آن اتخاذ تصمیم

می‌کند. در صورتی که دیوان، مصوبه و مفادی که مورد شکایت شرعی قرار گرفته است را به‌طور کلی ابطال کند و اثر آن را به زمان تصویب تسری دهد، موضوع پرونده بدون استعلام از شورای نگهبان مختومه می‌شود و در سایر موارد، بعد از اظهار نظر دیوان، موضوع به همراه نظر دیوان و اسناد و مدارک پرونده با رعایت ترتیبات مذکور در بند (۱) این ماده و تبصره آن به شورای نگهبان ارسال می‌گردد و نظری که مطابق ترتیبات مقرر از سوی فقهای شورای نگهبان صادر می‌شود، ملاک عمل دیوان قرار می‌گیرد. در این موارد چنانچه مصوبه از سوی فقهای شورای نگهبان مغایر شرع اعلام شود، حسب مورد، هیأت عمومی یا هیأت تخصصی مربوط، مطابق نظر فقهای شورای نگهبان بلافاصله نسبت به اعلام بطلان مصوبه اقدام می‌کند

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- چنانچه فقهای شورای نگهبان رأساً مغایرت شرعی مصوبه‌ای را به رئیس دیوان اعلام نمایند، حسب مورد، هیأت عمومی یا هیأت تخصصی مربوط مطابق نظر فقهای شورای نگهبان نسبت به ابطال مصوبه اقدام می‌کند.

با توجه به اینکه اصرار مجلس درخصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در بند (۲) و تبصره (۲) ماده (۸۷) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۶) مصوبه، عبارت «حسب مورد، هیأت عمومی یا هیأت تخصصی مربوط» به عبارت «هیأت عمومی» اصلاح می‌شود.

ماده ۴۷- ....

ماده ۵۰- ماده (۹۲) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹۲- چنانچه مصوبه‌ای در هیأت‌های تخصصی یا هیأت عمومی ابطال شود، پس از ابلاغ رأی به طرف شکایت یا انتشار در روزنامه رسمی، رعایت مفاد آن برای مرجع طرف شکایت و سایر مراجع و مقامات مسؤؤل دستگاه‌های موضوع ماده (۱۲) این قانون الزامی است. هرگاه مراجع و مقامات مذکور مصوبه جدیدی تحت هر عنوانی مغایر با مفاد

رأی مذکور تصویب کنند، به درخواست رئیس دیوان موضوع به صورت خارج از نوبت و بدون رعایت مفاد ماده (۸۳) این قانون و فقط با دعوت از نماینده مرجع صدور مصوبه جدید، در هیأت صادرکننده رأی قبلی، رسیدگی و از تاریخ تصویب ابطال می شود. در صورتی که مصوبه جدید ابطال شود و مشخص گردد وضع آن به جهت عدم تبعیت از مفاد آرای قبلی صادره از سوی هیأت تخصصی یا هیأت عمومی دیوان بوده است، مقامات و اعضای که برخلاف رأی دیوان مبادرت به وضع چنین مقرره‌ای نموده‌اند، مسؤول جبران خسارات وارده به اشخاص بوده و به‌عنوان مستنکف شناخته شده و مشمول ماده (۱۱۲) این قانون می‌شوند.

با توجه به اینکه اصرار مجلس در خصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در ماده (۹۲) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۵۰) مصوبه، عبارات‌های «هیأت‌های تخصصی یا» و «هیأت تخصصی یا» حذف می‌شود.

ماده ۵۱ - ....

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دهم اردیبهشت‌ماه یکهزار و چهارصد و دو مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

محمدباقر قالیباف

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

مجمع تشخیص مصلحت نظام
رئیس

شماره ۱۰۱/د/۳۶۹۹

تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳

پوست

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بازگشت به نامه شماره ۳۴۲/۱۱۰۵۶۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۳۰ در خصوص طرح اصلاح قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۵ مجلس شورای اسلامی که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته و در اجرای اصل یکصد و دوازده (۱۱۲) قانون اساسی برای تعیین مصلحت به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه، و ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه؛ بلحاظ مصلحت موضوع اصل ۱۱۲ قانون اساسی، به تصویب نرسید. مراتب برای طی مراحل قانونی ابلاغ می گردد.

صادق آملی لاریجانی

دبیرخانه مجلس شورای اسلامی

شماره ثبت: ۱۱۹۷۱۳

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴